

Orgány krizového řízení v obci s rozšířenou působností- jejich funkce a povinnosti

Lucie Dalajková

Bakalářská práce
2013

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav krizového řízení
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie DALAJKOVÁ**
Osobní číslo: **L10199**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Orgány krizového řízení v obci s rozšířenou působností, jejich funkce a povinnosti**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracování literární rešerše s důrazem na aktuální monografie
2. Analýza úrovně krizového řízení v obci s rozšířenou působností ve vztahu k hrozbám a rizikům identifikovaným na jejím teritoriu
3. Návrhy a doporučení pro zkvalitnění procesů krizového řízení

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] HORÁK, R., KRČ, M., ONDRUŠ, R., DANIELOVÁ, L. Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu, 2004, s. 407, ISBN 80-7201-471-4

[2] Antušák, E., Krizový management. Hrozby, krize, příležitosti. 1. Vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, s. 254

[3] SMETANA, M., KRATOCHVÍLOVÁ, D. ml., KRATOCHVÍLOVÁ, D. Havarijní plánování - varování, evakuace, poplachové plány, povodňové plány, s. 166, 2010 Computer press, ISBN 978-80-251-2989-0

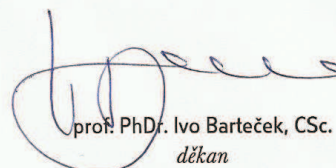
Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Václav Lošek, CSc.**
Ústav krizového řízení

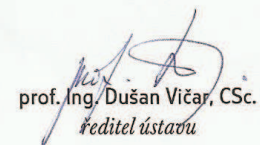
Datum zadání bakalářské práce: **25. února 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **10. května 2013**

V Uherském Hradišti dne 25. února 2013


prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.
děkan




prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce s názvem „Orgány krizového řízení v obci s rozšířenou působností“ se zabývá funkcemi a povinnostmi orgánů krizového řízení.

V teoretické části je popsán vznik a vývoj krizového řízení, a jednotlivé orgány krizového řízení.

Praktická část je zaměřena na orgány krizového řízení obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště. Je popsána činnost orgánu krizového řízení v praxi. V tomto obsáhlém tématu jsem se ve své práci zaměřila na povodně.

Klíčová slova: Krizové řízení, orgány krizového řízení, mimořádná událost, krizová situace

ABSTRACT

The Bachelor thesis titled „ Authorities for handling of crisis in the municipatily with extended jurisdiction“ is focused on the functions and responsibilities of authorities for hadling of crisis. The theoretical part describes founding and development of crisis management, and individual authority for handling of crisis.

The practical part is focused on authorities for handling of crisis in the municipatily with extended jurisdiction Uherské Hradiště. The thesis describes authorities for handling of crisis in the municipatily with extended jurisdiction in practise. The topic is very extensive and I focused on the floods in the thesis.

Keywords: Crisis management, Authorities for handling of crisis, emergency, crisis situation.

Poděkování

Mé veliké poděkování patří panu Ing. Lumíru Lackovi, vedoucímu Odboru krizového řízení města Uherské Hradiště za ochotu, poskytnutí svého času, informací a podkladů pro vypracování mé práce.

Motto

„Kostky jsou vrženy.“

Gaius Julius Caesar

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne20.4.2013.....

.....*Dalajka*.....
podpis studenta/ky

Obsah

ÚVOD	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	10
1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ	11
1.1 CÍLE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	11
1.2 VZNIK A VÝVOJ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	12
1.2.1 VÝVOJ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ V ČR	12
1.3 KRIZOVÁ SITUACE, KRIZOVÉ STAVY A MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	13
1.4 SCHEMATICKÉ ZNÁZORNĚNÍ PROCESU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	16
1.5 DÍLČÍ ZÁVĚR KAPITOLY 1	16
2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	17
2.1 VLÁDA	17
2.2 MINISTERSTVO VNITRA.....	17
2.3 ORGÁNY KRAJE A DALŠÍ ORGÁNY S PŮSOBNOSTÍ NA ÚZEMÍ KRAJE.....	18
2.4 POLICIE ČR	19
2.5 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE	19
2.6 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ.....	20
2.6.1 OBECNÍ ÚŘAD OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ.....	20
2.6.2 STAROSTA OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	21
2.6.3 HAVARIJNÍ PLÁNY	22
2.6.4 KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	23
2.7 DÍLČÍ ZÁVĚR KAPITOLY 2	23
II. PRAKTICKÁ ČÁST	25
3 UHERSKÉ HRADIŠTĚ – OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ	26
3.1 OBCE VE SPRÁVNÍM OBVODU MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	27
4 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ V UHERSKÉM HRADIŠTI	28
4.1 OBECNÍ ÚŘAD ORP UHERSKÉ HRADIŠTĚ	28
4.1.1 PRACOVNÍ NÁPLŇ ODDĚLENÍ KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	28
4.2 BEZPEČNOSTNÍ RADA ORP UHERSKÉ HRADIŠTĚ	30
4.2.1 BODY PROJEDNÁVAJÍCÍ NA SVÝCH ZASEDÁNÍCH BEZPEČNOSTNÍ RADA MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	30
4.3 KRIZOVÝ ŠTÁB MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	32
4.4 POVODŇOVÁ KOMISE MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	32

5	KRIZOVÝ PLÁN MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ	35
5.1	KRIZOVÁ OPATŘENÍ K ŘEŠENÍ KRIZOVÝCH STAVŮ A MU	36
6	POVODNĚ	38
6.1	POVODNĚ 1997	38
6.1.1	ČINNOST ZÁKLADNÍCH SLOŽEK	39
6.1.2	NEDOSTATKY V PREVENCI	41
6.1.3	ZÁVĚR.....	41
6.2	POVODNĚ 2006	44
6.2.1	ČINNOST POVODŇOVÝCH ORGÁNŮ A KRIZOVÉHO ŠTÁBU.....	45
6.2.2	ZÁVADY A NEDOSTATKY	47
6.2.3	DOPORUČENÍ.....	47
7	ZÁVĚREČNÉ SHRnutí POVODNÍ.....	49
8	SWOT ANALÝZA	50
	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	58
	SEZNAM TABULEK.....	59

ÚVOD

Ničivé povodně, které se prohnaly Českou republikou v roce 1997, uspíšily vznik zákona č. 240/2000 Sb. „Zákon o krizovém řízení“ a o změně některých zákonů, tzv. „krizový zákon“. Tento zákon přesně stanovuje působnost a pravomoc jednotlivých státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury.

Krizových situací, krizových stavů i mimořádných událostí je mnoho variant, které mohou nastat. Nutnost krizové legislativy se proto ukazuje téměř denně.

Cílem mé bakalářské práce bylo popsat funkce a povinnosti orgánů krizového řízení v obci s rozšířenou působností. V praktické části jsem se zaměřila na obec Uherské Hradiště. Funkce a povinnosti orgánů krizového řízení jsem v praxi aplikovala na povodně, které jsou nejpravděpodobnější mimořádnou událostí, která může ve městě nastat, jak se v minulosti již několikrát stalo. Konkrétně jsem rozpracovala povodně z roku 1997 a z roku 2006, které jsem mezi sebou následně porovnála co se týče práce orgánů krizového řízení při těchto povodních.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení je souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením nebo ochranou kritické infrastruktury [1]. Chápeme jej jako strategické řízení. Prioritním cílem je zajistit trvale udržitelný rozvoj státu či organizace.

Krizové řízení zajišťuje provádění čtyř základních kroků, které tvoří prevence, připravenost, odezva a obnova, k odvrácení pohrom, zmírnění a zvládnutí dopadů pohrom tak, aby byl možný další rozvoj. Každá tato fáze má svoje specifika a jejich funkčnost musí být založena na kvalifikovaných datech a hodnoceních:

- Prevence se zaměřuje na předcházení dopadů pohrom, či jejich zmírnění. Z tohoto hlediska prevence znamená aktivní i pasivní ochranu životů a zdraví lidí, majetku, životního prostředí a lidské společnosti.
- Připravenost znamená zvážení relevantních pohrom. Tedy sběr informací a poznatků o možných pohromách, které se dále vyhodnocují, zpracovávání scénáře, provádění výcviku složek pro následné odezvy a vzdělání populace v dané oblasti.
- Odezva je zvládnutí dopadů pohrom s přiměřenými ztrátami a přiměřenými zdroji.
- Obnova zajišťuje návrat do stabilizovaného stavu a zaměřuje se na další rozvoj [5].

1.1 Cíle krizového řízení

Hlavní cíle krizového řízení jsou obsaženy v Bezpečnostní strategii České republiky. Tento dokument charakterizuje bezpečnostní politiku jako souhrn opatření a kroků za účelem prevence a eliminace hrozeb, s cílem zajistit vnitřní a vnější bezpečnost, obranu a ochranu občanů. Tyto principy jsou zakotveny i v Ústavě České republiky. Zajištění ochrany společnosti je tedy prioritním úkolem státu, který svými nástroji zajišťuje veškerá možná kontrolní a regulační opatření pro obecnou bezpečnost občanů. Při zvládání všech typů mimořádných událostí je ochrana obyvatelstva samostatně řízenou a koordinovanou činností složek integrovaného záchranného systému, jejímž garantem se stalo od ledna 2001 Ministerstvo vnitra [4].

Základní cíle krizového řízení tedy jsou [5] :

1. předcházet vzniku kritických situací,
2. zajistit přípravu na zvládnutí eventuálních kritických situací,
3. zabezpečit zvládnutí možných kritických situací v rámci působnosti orgánů krizového řízení a plnění úkolů a opatření uložených vyššími orgány krizového řízení,
4. začít obnovu a další rozvoj.

1.2 Vznik a vývoj krizového řízení

Prvně byl termín krizové řízení (v angl. crisis management) použit během Karibské krize v roce 1962. Tehdy tajné rozmístění sovětských jaderných raket na ostrově Kuba vedlo k otevřenému konfliktu mezi USA a SSSR, který mohl přerůst ve všeobecnou jadernou válku. Prezidentem J. F. Kennedym byl vytvořen tým nazývaný „crisis management“, jehož cílem bylo omezovat rizika vedoucí ke vzájemné konfrontaci. V následujícím období byl tento pojem převzat do terminologie Severoatlantické aliance a po celou dobu trvání studené války je používán jako nástroj pro urovnávání krizových situací vojenského charakteru mezi Východem a Západem, tedy mezi NATO a Varšavskou smlouvou [3].

1.2.1 Vývoj krizového řízení v ČR

V roce 1999 vyvstala v návaznosti na povodně v roce 1997, společenská potřeba zvláštní právní úpravy, která by vytvořila podmínky pro řešení situací vyvolaných mimořádnými událostmi. Byly to právě povodně, které postihly téměř 1/3 území státu a k nim přiléhající území sousedních států, poukázaly názorně na absenci právní úpravy, upravující konkrétní povinnosti fyzických a právnických osob, ale i činnost státu a jeho orgánů při provádění záchranných a likvidačních prací, což konstatovalo i vyhodnocení postupu Ministerstva vnitra a okresních úřadů v rámci zmíněných povodní, které bylo provedeno koncem roku 1997 [5].

Do té doby nebyla v českém právním řádu oblast krizového řízení řešena vůbec a oblast integrovaného záchranného systému nebyla řešena dostatečně. Nutnost vytvoření nové krizové legislativy zdůraznila i povinnost České republiky transformovat Dodatkový

protokol k Ženevským úmluvám o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů přijatého v Ženevě dne 8. června 1977.

V roce 1999 předkládá vláda Parlamentu návrh zákona o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému, který je následně rozdělen a poté schválen v podobě dvou samostatných zákonů, a to zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, které doplnil třetí ze zákonů krizové legislativy, kterým byl zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy [5].

Než tyto zákony 1. ledna 2001 nabyly účinnost, nebyla krizová legislativa vyhovující, protože se jednalo o předpisy vydané v rozmezí 24 let, které netvořily komplexně a účelově uspořádaný systém, kdy platná krizová legislativa řešila mimořádné události jen v lokálních podmínkách, kdy se jednotlivé předpisy orientovaly jen na konkrétní příčiny vzniku mimořádných událostí, jako např. povodně, požáry, radiační nehody apod. [5].

1.3 Krizová situace, krizové stavy a mimořádné události

Krizová situace je mimořádná událost, při níž je vyhlášen stav nebezpečí nebo nouzový stav nebo stav ohrožení státu [1]. Zákon o krizovém řízení neuvádí, že ne pro všechny hrozby krizové a mimořádné události je třeba vyhlášovat krizový stav. Pro laickou veřejnost by se mohlo zdát, že při každé mimořádné události se vyhláší krizový stav, což nemusí nastat [6].

Krizová situace zahrnuje nejen vojenské ohrožení (vojenská krizová situace), ale i ohrožení chodu hospodářství, základních lidských práv a svobod nebo masové narušení státních hranic migrujícími cizinci nebo jiné vážné narušení veřejného pořádku nebo jiné ohrožení, která přímo nesouvisí s obranou státu. Dále to jsou mimořádné události, které mohou nastat po narušení rovnováhy stavů přírodních, ekonomických, technologických, technických nebo společenských systémů, které ohrožují životy a zdraví občanů, životní prostředí, vnější nebo vnitřní bezpečnost státu [6].

V krizovém řízení je krizová situace vnímána jako situace mimořádná, znamenající různě intenzivní, ale vždy značný rozsah ohrožení životů, zdraví, majetku a životního prostředí, projevující se na konkrétním území [11].

Krizové stavy se vyhláší v případě vzniklých krizových situací (mimořádných událostí, které ohrožují ve značném rozsahu životy, zdraví, majetek a životní prostředí).

Vyhlášení krizového stavu je podmíněno:

- vznikem krizové situace nebo její hrozbou,
- výjimečným rozsahem vzniklých nebo možných škodlivých následků,
- užitím krizových opatření [1].

Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací [1].

Možné varianty mimořádných událostí:

1. Zápavy a povodně, zápavy vzniklé rozrušením vodních děl.
2. Požáry, rozsáhlé lesní požáry a velké plošné požáry.
3. Vichřice, sněhové a námrazové kalamity.
4. Sesuvy půdy a svahové pohyby.
5. Rozsáhlé dopravní, železniční havárie, letecké katastrofy.
6. Výbuchy plynovzdušných směsí.
7. Výrony nebo úniky nebezpečných škodlivin.
8. Nebezpečí radioaktivního zamoření po haváriích jaderných zařízení, nehody při přepravě radioaktivního materiálu.
9. Smogové situace a podstatné zhoršení kvality ovzduší.
10. Epidemie nakažlivých onemocnění lidí a zvířat

Druhy krizových stavů:

- stav nebezpečí,
- nouzový stav,
- stav ohrožení státu,
- válečný stav

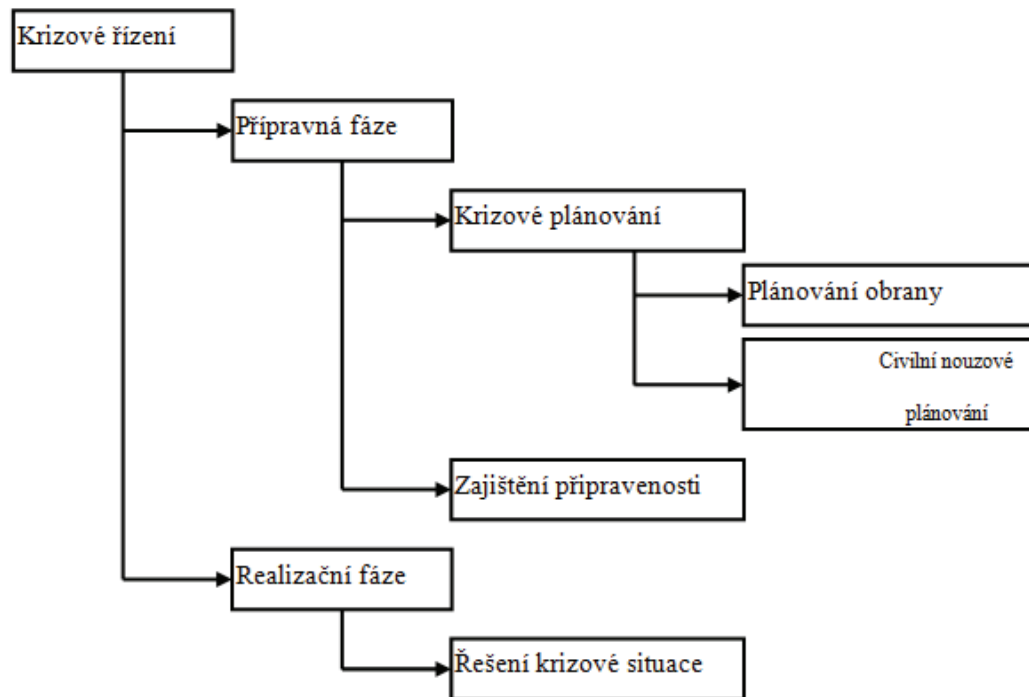
V tabulce 1 je uvedeno, kdo tyto stavy vyhláší, na jak dlouhou dobu a jaké území postihuje.

Druh	Vyhlašující orgán	Důvod	Územní rozsah	Časová účinnost
Stav nebezpečí	Hejtman	Ohrožení života, zdraví, majetku, životního prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, IZS nebo subjektu kritické infrastruktury	Celý kraj nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné jen se souhlasem vlády
Nouzový stav	Vláda (předseda vlády)	V případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost	Celý stát nebo jeho část	Nejdéle 30 dnů; prodloužení je přípustné po předchozím souhlasu Parlamentu
Stav ohrožení státu	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy	Celý stát nebo jeho část	Bez omezení
Válečný stav	Parlament na návrh vlády	Je-li ČR napadena nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Bez omezení

Tabulka 1 Vyhlašování krizových stavů[20]

1.4 Schematické znázornění procesu krizového řízení

Následující schéma znázorňuje postupy v procesu krizového řízení. Krizové řízení má dvě fáze, a to přípravnou a realizační, kdy fáze přípravná zahrnuje plánování a zajištění připravenosti na krizové situace a fáze realizační potom již samotné řešení krizové situace.



Obrázek 1 Znázornění procesu krizového řízení [2]

1.5 Dílčí závěr kapitoly 1

První kapitola pojednává o obecné definici krizového řízení a jeho hlavních cílech, dále se zabývá vznikem a vývojem krizového řízení v ČR i ve světě. Zajímavým poznatkem je že, prezident J. F. Kennedy vytvořil tým nazývaný „crisis management“, jehož cílem bylo omezovat rizika vedoucí ke vzájemné konfrontaci, který byl využíván především ve válečných dobách. V ČR vznikla nutnost vytvoření nové krizové legislativy po povodních v roce 1997. Poslední podkapitola popisuje základní pojmy krizová situace, krizový stav a mimořádná událost.

2 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

Ústředním orgánem krizového řízení České republiky je vláda jako celek, dále správní úřady, ve smyslu ministerstva a jiné správní úřady – tedy úřady s vymezenou územní působností a vymezenými kompetencemi; Česká národní banka; orgány krajů; orgány obcí, zejména obcí s rozšířenou působností.

2.1 Vláda

Vláda je ústředním orgánem krizového řízení. Plní úkoly stanovené zákonem jak při zajišťování připravenosti ČR na krizové situace, tak při jejich řešení nebo k ochraně kritické infrastruktury [1].

Ukládá úkoly ostatním orgánům krizového řízení, řídí je a kontroluje jejich činnosti. Určuje ministerstvo nebo jiný správní úřad pro koordinaci přípravy na řešení určité krizové situace v případě, kdy příslušnost ke koordinující funkci nevyplývá z působnosti stanovených ve zvláštním právním předpisu. Vláda zřizuje Ústřední krizový štáb jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací [1].

2.2 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra jako nejdůležitější subjekt krizového řízení a ústřední správní úřad, do jehož působnosti daná problematika spadá, má ze zákona svěřen nejrozsáhlejší okruh úkolů v několika oblastech. První oblastí je příprava na mimořádné události, oblast integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva a dále zapojení České republiky do mezinárodních Záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí [5].

Může sjednocovat postupy v oblasti krizového řízení. Provádí kontrolu zajištění připravenosti jiných ministerstev a ostatních správních úřadů na řešení krizových situací a ve spolupráci s příslušným ministerstvem provádí kontrolu krizových plánů kraje. V době, kdy může dojít k nouzovému stavu nebo stavu ohrožení státu vede ústřední evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob [1].

2.3 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje

Dalšími subjekty, které vedle ústředních správních úřadů zajišťují přípravu na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací včetně ochrany obyvatelstva jsou dle zákona orgány kraje vykonávající na daném úseku zákon státní správy v přenesené působnosti, tedy krajský úřad a hejtman.

Hasičský záchranný sbor zaujímá zvláštní postavení v dané souvislosti, který jako orgán státu s postavením jeho organizační složky není součástí orgánů kraje, avšak zákon mu ukládá povinnost vykonávat přímo úkoly krajského úřadu a to vedle svých vlastních úkolů, které tento vykonává v oblasti krizového řízení přímo na základě zákonného zmocnění [5].

Hejtman má větší pravomoc, neomezenou ve prospěch Hasičského záchranného sboru, a je rovněž významným subjektem krizového řízení, kdy na rozdíl od krajského úřadu jsou mu přiznány konkrétní kompetence při zajišťování připravenosti kraje na řešení krizových situací [5]. Hejtman zajišťuje připravenost kraje na řešení krizových situací. Řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnost ke zmírnění jejich následků prováděná územními správními úřady s působností na území kraje, orgány obcí s rozšířenou působností, orgány obcí nebo právníky a fyzickými osobami [1]. Za tímto účelem:

a) Zřizuje a řídí bezpečnostní radu kraje

- Bezpečnostní rada kraje má nejvíce 10 členů, které jmenuje předseda, jímž je hejtman.
- Vedle hejtmana jsou v radě další členové. Mezi nimi zástupce hejtmana, ředitel krajského úřadu, příslušník Policie České republiky určený policejním prezidentem, ředitel Hasičského záchranného sboru kraje, příslušník Armády ČR určený náčelníkem Generálního štábu Armády ČR, ředitel územně příslušného územního střediska zdravotnické záchranné služby a zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, který je zároveň tajemníkem bezpečnostní rady kraje [1].
- Bezpečnostní rada kraje je poradním orgánem hejtmana a v rámci své působnosti projednává několik zásadních bodů. Zejména stav připravenosti kraje na řešení krizových situací, krizový plán kraje, havarijní plán kraje, vnější havarijní plány, návrh koncepce ochrany obyvatelstva na území kraje, zprávu o stavu monitorovacích, informačních a spojovacích systémů na území kraje a návrh na jejich rozvoj, dále finanční zabezpečení přípravy a řešení mimořádných událostí a krizových situací, řeší

závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních a navrhuje způsob odstranění nedostatků [5].

- b) *zřizuje a řídí krizový štáb kraje*
- c) *schvaluje a projednává v bezpečnostní radě kraje krizový plán kraje*
- d) *vyžaduje od hasičského záchranného sboru kraje údaje podle paragrafu 15 odst. 3. [1]*

Krajský úřad za účelem zajištění připravenosti kraje na řešení krizových situací [1]:

- a) poskytuje součinnost hasičskému záchrannému sboru kraje při zpracování krizového plánu kraje,
- b) plní úkoly podle krizového plánu kraje.

2.4 Policie ČR

Policie ČR zajišťuje připravenost kraje na řešení krizových situací, které jsou spojeny s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem na území kraje. V případě výskytu mimořádné události nebo krizové situace má v kompetenci požadovat od Hasičského záchranného sboru kraje potřebné informace a dokumenty [3].

2.5 Hasičský záchranný sbor kraje

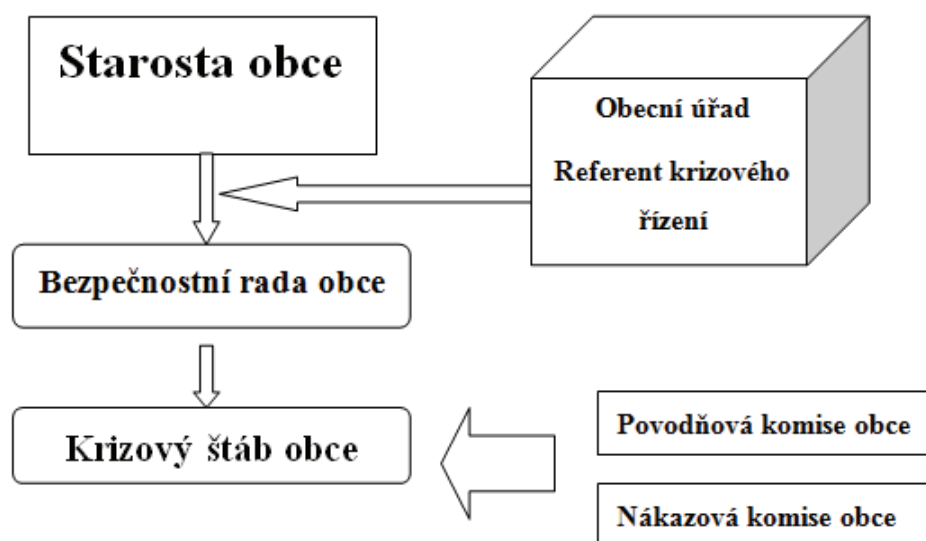
Základním posláním Hasičského záchranného sboru ČR je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky [9].

Hasičský záchranný sbor ČR je základní složkou integrovaného záchranného systému (IZS), který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Hasičský záchranný sbor ČR při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS i se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníky a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů. Hraje stěžejní roli i v přípravách státu na mimořádné události. Od roku 2001, kdy došlo ke sloučení Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR) s Hlavním úřadem civilní ochrany, má HZS ČR ve své působnosti i ochrany obyvatelstva [9].

Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR) tvoří generální ředitelství HZS ČR, které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičských záchranných sborů krajů, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku a Záchraný útvar HZS ČR v Hlučíně. Součástí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Odborná učiliště požární ochrany (ve Frýdku-Místku, Brně, Chomutově a Borovanech), Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Opravárenský závod Olomouc a Základna logistiky Olomouc [9].

2.6 Orgány krizového řízení obce s rozšířenou působností

Základní složkou územní samosprávy je obec. Obce s rozšířenou působností vznikly jako nový druh obce v přímé návaznosti na zrušení okresních úřadů. V praxi se někdy nazývají tzv. *trojkové obce*, aby se odlišily od obcí se základní působností a pověřených obcí [5].



Obrázek 2 Schéma systému krizového řízení obce [7]

2.6.1 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Obecní úřad obcí s rozšířenou působností se jako ostatní obecní úřady podílejí při mimořádných událostech na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva a zároveň zajišťují připravenost obce na mimořádné události [5].

2.6.2 Starosta obce s rozšířenou působností

Starosta zajišťuje připravenost správního obvodu obce na řešení krizových situací [1].

Obdobně jako hejtman v případě orgánů kraje, vykonává specifické úkoly v případě prevence a likvidace mimořádných událostí i starosta obce s rozšířenou působností. I zde zákonodárce svěřil starostům obcí s rozšířenou působností plnění konkrétních úkolů daného úseku veřejné správy přenesené působnosti přímo, aniž by současně „zmocnil“ Hasičský záchranný sbor, aby tyto funkce převzal a za starosty vykonával [5].

Starosta obce s rozšířenou působností řídí a kontroluje přípravná opatření, činnosti k řešení krizových situací a činnosti ke zmírnění jejich následků prováděná územními správními úřady s působností ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, orgány obcí, právníckými osobami a fyzickými osobami ve správním obvodu obce s rozšířenou působností [5]. Starosta obce zřizuje a řídí bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností [1]. Starosta obce s rozšířenou působností má ve své kompetenci několik dalších úkolů a to např.:

- a) organizovat přípravu správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a podílet se na jejich řešení,
- b) schvaluje po projednání v bezpečnostní radě obce s rozšířenou působností krizový plán
- c) vyžaduje od hasičského záchranného sboru kraje údaje podle §15 odst. 3.
- d) zřizuje a řídí krizový štáb obce s rozšířenou působností pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností, který je současně krizovým štábem pro území správního obvodu obce,
- e) za krizové situace zajišťuje provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- f) plní úkoly stanovené hejtmanem a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení,
- g) odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra [1].

2.6.2.1 Bezpečnostní rada obce

Bezpečnostní rada je koordinační orgán obce pro přípravu na krizové situace. Její vznik a úkoly jsou vymezeny zákonem č. 240/2000 Sb., § 21, 24 a nařízením vlády č. 462/2000 Sb., § 8, 9. Hodnotí současnou situaci, připravenost na řešení krizových situací a mimořádných událostí. Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností je složena nejvýše z osmi členů. Členové rady jsou [1]:

- Starosta obce
- Místostarosta
- Tajemník obecního úřadu
- Příslušník policie ČR určený policejním prezidentem
- Příslušník HZS kraje určený služebním funkcionářem
- Zaměstnanec obecního úřadu jmenovaný starostou Okresního Úřadu

Bezpečnostní rada obce projednává otázky týkající se zabezpečení obce při vzniku krizové situace nebo mimořádné události. Zajištění připravenosti správního obvodu určené obce na krizové situace včetně návrhů opatření. Dále projednává roční zprávu o stavu prostředků pro varování osob ve správním obvodu určené obce a způsob zajištění náhradního varování. Dalším důležitým bodem jednání je plán evakuace osob z ohroženého území na území neohrožené mimořádnou situací. Vyhotovuje zprávu o činnosti a připravenosti složek integrovaného záchranného systému umístěných ve správním obvodu určené obce. Dále vnější havarijní plán, podmínky nouzového přežití obyvatelstva, zprávu o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních a informaci o financování krizových opatření ve správním obvodu určené obce při vyhlášeném krizovém stavu v uplynulém rozpočtovém roce [5, 7].

2.6.3 Havarijní plány

Bezpečnostní rada obce má jako svou povinnost projednávat vnější havarijní plány. Dle zákona č. 239/2000 Sb. zpracovává havarijní plány Hasičský záchranný sbor kraje. Havarijní plán obsahuje textové dokumenty s grafickou dokumentací, kterou tvoří mapy, grafy a schémata. Má tři části:

- 1) Informativní část
- 2) Operativní část

3) Plány konkrétních činností

- Plán vyrozumění
- Traumatologický plán
- Plán varování obyvatelstva
- Plán ukrytí obyvatelstva
- Plán individuální ochrany
- Plán evakuace

V rámci zpracovávání havarijního plánu se provádí analýza rizik. Jejím výsledkem je přehled jednotlivých MU, kde se uvádí [10] :

- Místo možného vzniku
- Pravděpodobnost vzniku
- Rozsah a ohrožení v závislosti na čase a jiných podmínkách
- Seznam obcí s přehledem o počtu obyvatel
- Ohrožení obyvatelstva
- Předpokládané škody
- Zásady pro provedení likvidačních a záchranných prací.

2.6.4 Krizový štáb obce s rozšířenou působností

Krizový štáb dané obce si starosta zřizuje jako svůj poradní orgán pro koordinaci záchranných a likvidačních prací, kdy tento zejména posuzuje přiměřenost krizových opatření přijatých v určených obcích a navrhuje jejich pozastavení, změnu či zrušení. V případě závažných nedostatků v období krizového stavu doporučuje převedení plnění úkolů starosty na zmocněnce. Složení krizového štábu upravuje zvláštní prováděcí předpis, kdy členy krizového štábu obce jsou [5]:

- a) členové příslušné bezpečnostní rady,
- b) členové stále pracovní skupiny krizového štábu.

2.7 Dílčí závěr kapitoly 2

Ve druhé kapitole se pojednává o orgánech krizového řízení, začínaje vládou jakožto ústředním orgánem a konče orgány krizového řízení v obci s rozšířenou působností jako

nejmenší samosprávné jednotky. Dále mezi orgány krizového řízení patří i Česká Národní Banka, jejímž hlavním úkolem je péče o finanční stabilitu státu.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 UHERSKÉ HRADIŠTĚ – OBEC S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Město Uherské Hradiště bylo vždy přirozeným středem Slovácka - region proslulý folklórem, cimbálovou muzikou, dobrým vínem, překrásnými kroji a řadou lidových tradic. Historické jádro města bylo prohlášeno městskou památkovou zónou. Okolí města je charakteristické různorodou krajinou a krásnou přírodou, řekou Moravou s rozsáhlými lužními lesy s původní flórou a faunou. Nedaleko se nachází dvě pohoří, Chřiby a Bílé Karpaty. Blízkost památného Velehradu, velkomoravského Starého Města – Velehradu, hradu Buchlova, zámku v Buchlovicích, a ostatně všech vlastních památek, činí z města atraktivní turistické centrum [20].

Z hlediska morfologie město tvoří územní rovinu, kterou vyrovnávaly náplavy řeky Moravy do nadmořské výšky 178-180 m. Na západní straně se terén zvedá do výšky 205 m, na opačné straně je údolní ohraničeno kótou 230 m n.m. Území Uherského Hradiště zabírá rozlohu 2. 127 ha. K 1. lednu 2006 žilo ve všech městských čtvrtích (centrum, Mařatice, Rybárny, Jarošov, Míkovice, Sady, Vésky) celkem 26 131 obyvatel [13].



Obrázek 3 Uherské Hradiště [12]

Historie a založení města

Uherské Hradiště bylo založeno 15. října 1257 českým králem Přemyslem Otakarem II. Podle zakládací listiny se dříve usuzovalo, že vybudování města si vyžádal sám velehradský klášter, aby byl chráněn proti nájezdům. Mezi lety 1348 a 1860 bylo sídlem kraje. Prvními obyvateli města byli po jeho založení osadníci z přilehlých vesnic Staré Město a Kunovice. Tyto obce byly v letech 1954 – 1960 a 1972 – 1990 součástí Uherského Hradiště. Dnes jsou Staré Město a Kunovice samostatnými obcemi. V roce 1997 byly povýšeny na města.

3.1 Obce ve správním obvodu města Uherské Hradiště

Pod správní obvod obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště spadá 48 obcí. Je zde 5 měst: Kunovice, Staré Město, Uherské Hradiště, Uherský Ostroh, Hluk, a městys Buchlovice.



Obrázek 4 Obce ve správním obvodu města UH[23]

4 ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ V UHERSKÉM HRADIŠTI

V čele města stojí starosta. V čele městského úřadu stojí tajemník. Jako svůj poradní orgán zřizuje starosta obce s rozšířenou působností bezpečnostní radu. Dále jako svůj pracovní orgán zřizuje krizový štáb obce s rozšířenou působností.



Obrázek 5 Organizační členění městského úřadu ORP Uh. Hradiště [20]

4.1 Obecní úřad ORP Uherské Hradiště

V čele městského úřadu stojí tajemník. Rada města zřídila pro jednotlivé úseky činnosti městského úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do městského úřadu. Odbory na které se úřad člení, jsou např.: odbor dopravy, odbor investic, odbor architektury a rozvoje, odbor kanceláře starosty, odbor informatiky a komunikace, odbor sociálních služeb a zdravotnictví, právní odbor, atd.

Součástí odboru kanceláře starosty je oddělení krizového řízení.

4.1.1 Pracovní náplň oddělení krizového řízení

Oddělení krizového řízení města Uherské Hradiště zabezpečuje:

- připravenost obce a správního obvodu obce s rozšířenou působností na mimořádné události a krizové situace a na jejich řešení,
- připravenost správního obvodu obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště v systému hospodářských opatření pro krizové stavy,

- poskytuje součinnost Zlínskému kraji při přípravě podkladů pro rozhodnutí o poskytnutí státní pomoci při obnově území postiženého pohromou podle zákona o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou, ve správním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Uherské Hradiště,
- úkoly vyplývající pro úřad ze zákona o obraně a zákona o branné povinnosti a jejím zajišťování,
- činnost bezpečnostní rady města a krizového štábu města,
- komplexní agendu jednotek sborů dobrovolných hasičů zřízených městem Uh. Hradiště, zabezpečuje komplexní agendu varovného a vyrozumívajícího systému města,
- plní úkoly úřadu vyplývající z problematiky ochrany utajovaných informací – zajišťuje ochranu písemností s utajovanými informacemi a ochranu informací zvláštního charakteru – zvláštní skutečnosti, vedení, ukládání a skartaci těchto písemností a kontroluje dodržování zásad pro práci s nimi,
- vede další agendy a plní další úkoly určené starostou města nebo tajemníkem úřadu, které nesouvisí s problematikou krizového řízení [16].

Jinými slovy, většina práce je v režimu mimo řešení mimořádných událostí a krizových situací. Tehdy oddělení krizového řízení zabezpečuje:

- přípravu obce a jejího správního obvodu na mimořádné události a krizové situace (což zahrnuje v našem případě celkem 48 obcí),
- aktualizaci krizového plánu a jeho odborných příloh,
- zapracování nových skutečností do krizového plánu,
- informování a „vzdělávání“ obyvatel v oblasti krizového řízení (zde to nazvěme spíše oblast ochrany obyvatelstva,
- seznámení obyvatel s riziky na území obce a s připravenými opatřeními ke snížení následků nebo (a to především) pro předcházení vzniku mimořádných událostí nebo krizových situací,
- řešení následků mimořádných událostí nebo krizových situací včetně jejich financování,
- spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému při přípravě na řešení mimořádných událostí nebo krizových situací,

- řešení pracovní náplně nesouvisející s krizovým řízením nebo realizace úkolů nad rámec náplně [16].

Při řešení krizových situací nelze úplně podrobně specifikovat konkrétní činnost, protože ta závisí na charakteru vzniklé situace. Lze to ale zjednodušit slovy, že se toto oddělení zabývá koordinací činností, zabezpečením činnosti krizového štábu, dokumentováním a evidencí veškerých opatření, zajištění jejich financování, zabezpečením zázemí pro osoby, které se na řešení krizové situace podílejí, apod [20].

4.2 Bezpečnostní rada ORP Uherské Hradiště

Bezpečnostní rada města Uherské Hradiště je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady města Uherské Hradiště je starosta města, který jmenuje členy bezpečnostní rady.

Body, které na svých schůzkách bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností projednává, jsou zakotvené v krizovém zákoně 240/2000 Sb. U každé obce, se ale mírně liší v závislosti na konkrétních ohroženích, které mohou obec postihnout. Mimořádnou událostí, která může postihnout Uh. Hradiště jsou zejména povodně, jak už se v minulosti ukázalo.

4.2.1 Body projednávající na svých zasedáních bezpečnostní rada města Uherské Hradiště

Základem je Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., v aktuálním znění (naposled novelizované 1. 1. 2011), jako prováděcí předpis ke krizovému zákonu (č. 240/2000 Sb.). V tomto nařízení vlády je to § 8 „Obsah činnosti bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností“:

Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností projednává a posuzuje:

- přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení,
- krizový plán obce s rozšířenou působností,
- vnější havarijní plán, pokud je schvalován starostou obce s rozšířenou působností,
- finanční zabezpečení připravenosti obce s rozšířenou působností na mimořádné události nebo krizové situace a jejich řešení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností,

- závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- stav připravenosti složek integrovaného záchranného systému dislokovaných ve správním obvodu obce s rozšířenou působností,
- způsob seznámení obcí, právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
- další dokumenty a záležitosti související s připraveností správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a jejich řešení [1].

Bezpečnostní rada města Uherské Hradiště v intencích tohoto předpisu a zde stanovených oblastí k projednání a posuzování např. projednávala:

- Krizový plán obce s rozšířenou působností
- Každoročně projednává návrh financování krizových opatření obcí s rozšířenou působností na další rok a pak vyhodnocení financování v uplynulém roce
- Pravidelně se projednává stav připravenosti složek IZS
- V rámci projednávání dalších dokumentů a záležitostí souvisejících s připraveností správního obvodu obce s rozšířenou působností na krizové situace a jejich řešení projednává BR:
- plánování a realizaci projektů města zaměřených na modernizaci varovacího a vyznamávajícího systému města,
- stav prostředků varování obyvatel v rámci celého správního obvodu obce s rozšířenou působností,
- protipovodňová opatření na vodních tocích a přehradách ve správním obvodu obce s rozšířenou působností,
- možnosti humanitárních organizací při vzniku mimořádných událostí nebo krizových situací,
- informace o jednotkách sboru dobrovolných hasičů ve správním obvodu obce s rozšířenou působností určených a cvičených pro ochranu obyvatelstva,
- aktualizace dílčích plánů, které jsou součástí krizového plánu obce s rozšířenou působností (např. povodňový plán, plán evakuace obyvatel, nouzové zásobování vodou, nouzové náhradní ubytování, apod.)

- připravenost některých obcí v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností na řešení mimořádných událostí a krizových situací (jedná se o obce, na jejichž území se nachází důležité zdroje rizik – zimní stadiony, zdroje možných průmyslových havárií, apod.)
- realizace státní pomoci při obnově území postiženého živelní pohromou,
- podíl obce s rozšířenou působností na informování a „vzdělávání“ občanů za účelem zvýšení jejich připravenosti na zvládání mimořádných událostí a krizových situací.
- projednává zaměření a výsledky cvičení krizového štábu obce s rozšířenou působností (cvičení bývají zaměřena na zdokonalení činnosti krizového štábu, jeho spolupráci se složkami IZS nebo AČR, apod.),
- možné zdroje rizik ve správním obvodu obce s rozšířenou působností a opatření, související s minimalizací vzniku mimořádné události nebo krizové situace a případných následků,
- závěrečné zprávy a vyhodnocení krizových situací, vzniklých ve správním obvodu obce s rozšířenou působností [16, 20].

4.3 Krizový štáb města Uherské Hradiště

Starosta města Uherské Hradiště zřizuje krizový štáb města jako svůj pracovní orgán k řešení krizových situací.

Členy krizového štábu města jsou:

- členové Bezpečnostní rady města Uherské Hradiště
- členové stálé pracovní skupiny a odborných skupin (pracovníci městského úřadu a zástupci složek integrovaného záchranného systému a odborníci s ohledem na druh řešené mimořádné události nebo krizové situace) [8].

4.4 Povodňová komise města Uherské Hradiště

Městská rada může k plnění úkolů při ochraně před povodněmi zřídit povodňovou komisi. Předsedou povodňové komise města je starosta města, který jmenuje další členy komise

z členů městského zastupitelstva a z fyzických a právnických osob, které jsou způsobilé k provádění opatření, popřípadě pomoci při ochraně před povodněmi [8].

Povodňová komise správního obvodu obce s rozšířenou působností Uh. Hradiště byla zřízena v souladu se zákonem č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 254/2001 Sb. „O vodách“ a o změně některých zákonů popisuje 3 stavy povodňové aktivity a to:

I. Stupeň: stav bdělosti

II. Stupeň: stav pohotovosti

III. Stupeň: stav ohrožení

V době povodně tj. od okamžiku vyhlášení II. stupně povodňové aktivity a při III. stupni povodňové aktivity až do okamžiku odvolání povodňové aktivity, rozhodují o opatřeních na ochranu před povodněmi místo orgánů obce, obecního úřadu obce s rozšířenou působností, kraje a ústředního vodoprávního úřadu příslušné Povodňové komise.

V době, kdy nastane povodeň je povodňová komise oprávněna učinit opatření a vydávat příkazy k zabezpečovacím a záchranným pracím.

Na základě dosažení limitu pro II. Stupeň povodňové aktivity svolává povodňovou komisi města předseda nebo pověřený člen povodňové komise. Vyhlášení jednotlivých stupňů povodňové aktivity zajišťuje hlásná služba na základě určení starosty města. Podrobné údaje o osobách přímo dotčených s povodňovou situací jsou uvedeny v povodňovém plánu města. Jsou to jména, telefonní čísla, adresy [16].

Povodňový plán města Uherské Hradiště

Povodňový plán Města Uherské Hradiště je základním dokumentem pro řízení povodňové ochrany na území města, je podkladem pro rozhodování městské povodňové komise (MPK). Povodňovou komisi města zřizuje městská rada a jejím základním úkolem je dohled nad plněním preventivních protipovodňových opatření a organizace zabezpečovacích a záchranných prací v případě povodně. Byl schválen na zasedání města UH č. 396/27 dne 20. ledna 2004 a prošel několika aktualizacemi, a to v letech 2005, 2007 a 2009 [16].



Obrázek 6 Mapa povodňového plánu města UH [16]

Hlásná služba

Vlastní hlasnou povodňovou službu zabezpečuje předseda povodňové komise, v součinnosti se členy povodňové komise města Uh. Hradiště. Hlásná služba vyhledává prostředky k tomu určenými II a III SPA (siréna, megafony, rádio, TV,....)

5 KRIZOVÝ PLÁN MĚSTA UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Zpracovatelem krizového plánu obce s rozšířenou působností je Hasičský záchranný sbor Zlínského kraje (HZS ZK).

Krizový plán města obsahuje souhrn opatření a postupů k řešení krizových situací, tedy souhrn plánovacích, metodických a informačních dokumentů, používaných při rozhodovací, řídicí a koordinační činnosti v krizové situaci. Je rozčleněn na tři části a to základní část, která obsahuje charakteristiku organizace krizového řízení, dále krizová rizika zajištění krizových opatření, působnost, odpovědnost a úkoly zpracovatele krizového plánu.

Přílohová část obsahuje přehled sil a prostředků, katalog krizových opatření, typové plány, operační plány, plán nezbytných dodávek a přehled dodavatelů, regulační opatření, plán akceschopnosti, plány spojení, materiálně-technické zabezpečení a mapy rizik a řešení.

Závěrečná část krizového plánu obsahuje doplňkovou dokumentaci dle rozhodnutí orgánů krizového řízení [16].

V rámci zpracování krizového plánu se provádí souhrnná analýza vzniku mimořádných událostí pro území Zlínského kraje a z toho vyplývající ohrožení. Analýza se provádí na základě expertních odhadů se zahrnutím kategorizace událostí dle stupňů poplachu. Na základě této souhrnné analýzy vzniku mimořádných událostí byla pro krizové plánování vytipována dominantní rizika, která mohou iniciovat vznik krizové situace. Pro dominantní rizika jsou zpracovány „karty krizových situací“, které podávají základní informace o vzniku, ohrožení, opatřeních, zainteresovaných silách a prostředcích (složkách IZS).

Karty krizových situací - karty se vypracovávají na základě vytipovaných dominantních rizik, například [16] :

- Povodeň přirozená
- Povodeň zvláštní
- Dlouhotrvající sucho a vedro
- Epidemie
- Epizootie

Informace na těchto základních kartách krizových situací zahrnují obecně škálu všech možných typů následků krizových rizik, prováděných opatření a zainteresovaných organizací. Informace na těchto základních kartách lze tedy využít při řešení případných jiných krizových situací, které mají podobné charakteristické prvky (např. důsledky organizovaného terorismu, vyžadující vyhlášení krizového stavu) [16].

5.1 Krizová opatření k řešení krizových stavů a MU

Mezi základní úkoly na opatření k řešení krizových stavů a mimořádných událostí orgánů krizového řízení jsou zejména příprava a přechod (Městského úřadu, základních složek IZS a ostatních atd.) na zvláštní režim činnosti a další činnosti potřebné k řešení krizové situace (varování, ukrytí, nouzové zásobování, asanace a obnova postiženého území) tak, aby došlo k co nejmenším ztrátám na životech, zdraví osob a škodám na majetku, zabezpečení informačních toků - kontrola telefonního, faxového, e-mailového a radiového spojení, možnost vytvoření kurýrní služby. Dále upřesnění a kontrola počtu členů krizových štábů a v případě nutnosti povolání ze služebních cest a dovolených, upřesnění úkolů jednotlivých členů KŠ a odborných skupin, dotčených správních úřadů, obcí a složek IZS. Dále příprava a upřesnění dokumentace k plnění úkolů Krizového štábu, aktualizace potřebných dokumentů, kontrola pracovišť KŘ, omezení vstupu cizích osob, zpřísnění režimu, zabezpečení dokumentace k archivaci, zabezpečení trvalého odposlechu veřejných sdělovacích prostředků [16].

Dále následuje fáze aktivní činnosti orgánů krizového řízení. Mezi tyto činnosti patří [16]:

- vyrozumění a svolání Krizového štábu,
- aktivace Krizového štábu, seznámení se situací, aktualizace krizového plánu a havarijního plánu,
- kontrola všech nutných spojení (pevné a mobilní linky, radiové spojení, FAX, e-mail),
- organizace a zabezpečení nepřetržitého řízení a znalosti situace,
- zabezpečení součinnosti s jednotlivými dotčenými KŠ, složkami IZS, krajským OPIS a službami potřebnými k řešení,
- prověření organizačních opatření k urychlení rozhodujících akcí,
- zabezpečení informačního toku směrem k obyvatelstvu (tiskový mluvčí) a opačně,
- upřesnění úkolů jednotlivých členů krizového štábu a odborných skupin,

- zabezpečení střežení objektu, zpřísnění režimu pro vstup osob,
- průběžné zabezpečení dokumentace k archivaci,
- průběžné řešení stávající situace,
- v případě MU – Stavů ohrožení státu uvedení do trvalé pohotovosti všech zařazených členů a pracovníků,
- v případě ukončení krizových stavů - zabezpečení realizace obnovy a výstavby podle důležitosti nutných opatření.

Zásady a opatření pro řešení krizové situace – povodně

Požadovaný cílový stav a těžiště činnosti

Cílový stav k řešení povodně velkého rozsahu a zvláštní povodně spočívá v organizační, personální a materiální připravenosti všech odpovědných správních a krizových orgánů a ohroženého obyvatelstva na snížení možných dopadů této krizové situace s důrazem na záchranu co největšího počtu lidských životů a omezení ztrát na majetku. Dokumentace k zabezpečení opatření ke snížení dopadů povodně velkého rozsahu musí vycházet z povodňového plánu pro dané území a zkušeností povodňových orgánů.

6 POVODNĚ

V roce 1997 postihly značnou část naší země rozsáhlé povodně, které měly katastrofální následky, ať už to byly ztráty na životech nebo škody na majetku. Do současné doby nebyly jediné. Další se opakovaly v roce 2002, dále 2006 a poslední v roce 2010, které už ale neměly takové následky ani dramatický průběh jako výše zmíněné povodně z roku 1997.

6.1 Povodně 1997

Červencová povodeň roku 1997 měla neočekávaně rychlý a dravý, průběh s obrovskou ničivou silou, kdy na horních tocích došlo k téměř totální devastaci koryt vodních toků. Voda dosahovala extrémní úrovně, plošný rozsah a hloubka rozlivů byly nad všechny dosavadní známé hodnoty. Povodeň, která sebou valila katastrofálně velké množství splavenin, se svými parametry vymkla možnostem měření a monitorování.

Na území okresu Uherské Hradiště začaly vypadávat první srážky v sobotu 5. 7. 1997 v odpoledních hodinách, déšť ustal v úterý 8. 7. 1997 (trval cca 50 hod.). V důsledku toho došlo ke vzestupům hladin prakticky všech vodních toků v okrese. Ve dnech 17- 19. 7. 1997 došlo prakticky ke stejné povětrnostní situaci jako při tzv. první povodňové vlně, při níž ovšem spadla asi třetina srážek. I přesto došlo ke vzedmutí vodních toků do té míry, že musely být ve většině postižených okresů vyhlášeny opět III. stupně povodňové aktivity- stav ohrožení [17].



Obrázek 7 Výše hladiny vody v Prostřední ulici při povodních v 1997 [14]

K velmi prudkému nárůstu stavu hladiny došlo v neděli 6. 7. 1997, hodnoty 400cm. Poté následoval nárůst až na 773 cm. Hydrologický proces se ovšem vyvíjel naprosto odlišným způsobem od klasických modelových situací (protržení hráze, akumulace, rozliv) [17].



Obrázek 8 Rozliv na řece Moravě při povodních v 1997[21]

6.1.1 Činnost základních složek

Byla zřízena okresní povodňová komise, okresní havarijní komise a především nepřetržitá pohotovost základních složek- HZS, Policie ČR, Zdravotnická záchranná služba. Složky civilní ochrany okresu UH byly uvedeny v činnost 6. 7. 1997 po obdržení prvotních informací o vzniku MU [17].

Krizový štáb

Byl zřízen prakticky ihned při zahájení činnosti OPK, a to z pracovníků referátu obrany a ochrany OkÚ. Postupem doby, jak nabírala povodeň na razantnosti, byli povoláni další pracovníci OkÚ. Krizový štáb byl vlastně výkonnou složkou OPK, zajišťoval provádění veškerých opatření, prováděných při povodních [17].

Městské a obecní povodňové komise, samospráva

Tyto komise zajišťovaly protipovodňová opatření na území postižených měst a obcí. Většina povodňových komisí byla včas aktivizována a plnila nezbytná opatření a to jak samostatně, tak v součinnosti s OPK a nasazenými složkami civilní ochrany [17].

Zásahové složky – Hasiči, Policie, Zdravotnická pomoc, Armáda ČR

Hasiči tvořili klíčovou složku. Do akce bylo nasazeno mnoho sborů, prakticky z celé republiky. Důležitou činností byla koordinace a řízení záchranných složek civilní ochrany v terénu a jejich zabezpečení.

Policie jako základní složka plnila zejména organizaci dopravy, vytyčování přístupových tras, varování a střežení evakuovaného obyvatelstva.

Zdravotnická pomoc byla v okrese řízena a organizována ředitelem nemocnice v UH.

Armáda ČR byla nasazena od prvního dne. Vojáci byli nejdéle pomáhající složkou vůbec.

Mezi další zásahové složky patřili spoje, energetici, vodaři, správci vodních toků, charita a tisk a média [17].

Vzniklé škody

Vzhledem k mimořádnému rozsahu záplav došlo na území okresu Uherské Hradiště ke značným škodám:

Na majetku státu	185 792 tis.,-
Obcí	278 360 tis.,-
Soukromí občanů	428 900 tis.,-
Ostatních	136 445 tis.,-
Podnikatelských subjektů	938 457 tis.,-
Zemědělských subjektů	322 913 tis.,-
Bytový fond	403 430 tis.,-
Sociální zařízení	2 600 tis.,-
Zdravotnictví	49 045 tis. ,-
Kulturní zařízení	43 400 tis. ,-
Sportovní zařízení	60 480 tis. ,-
Školství	40 000 tis. ,-
Místní komunikace	46 500 tis. ,-
Státní komunikace	104 900 tis. ,-
Ekologické škody	60 000 tis. ,-
Celkové škody v okrese	2 290 867 tis.,-

Tabulka 2 Povodňové škody na majetku v roce 1997 [20]

6.1.2 Nedostatky v prevenci

V důsledku dlouhodobého suššího období a tedy absence větších vod v minulých letech byly narušeny odtokové poměry v povodí Moravy. Byl např. zlikvidován závlahovo-odvodňovací systém nad Starým Městem. Byly také zrušeny mostní propustky v tělese železničního náspu mezi Uh. Hradištěm a Starým Městem, který poté fungoval jako přehradní hráz a akumuloval zbytečně obrovské množství vody zaplavující Staré Město a část UH.

Ještě než stačila velká voda z větší části odtéct, objevily se různé katastrofické závěry zejména o poškození přírody. Nejvíce se dali slyšet myslivci a údaje až o 90 % úbytku živočichů a rostlin. Materiální škody v okrese UH byly vyčísleny na 2. 290. 867. 000,- Kč [17].

6.1.3 Závěr

Začátek celého povodňového období poznamenala nevěřičnost obyvatel, že může něco takového nastat. Dalším momentem byl až neskutečně laxní přístup některých zástupců obcí a jejich povodňových komisí. Určitá neznalost a i při krizových situacích nejasné rozdělení kompetencí mezi samosprávou a státní správou se projevilo při vyhledávání a provádění evakuací, organizací preventivních opatření i záchranných prací, kdy se někteří zástupci obcí domnívali, že za ně vše učiní okresní komise či jiné složky a oni budou jen přihlížet nebo naopak se bránili rozhodnutí okresní komise a snažili se je měnit. I to zkomplikovalo práce a opatření nebo se tyto zpomalily.

Spolupráce s ostatními složkami lze charakterizovat jako většinou nečekaně velmi dobrou a bezproblémovou.

Po roce 1997, kdy bylo město UH zaplaveno téměř celé, bylo realizováno několik zásadních opatření. Uvedu zde pouze některá a to:

- Celková rekonstrukce ochranných hrází Moravy
- Byla provedena automatizace stavítka na vyústění Olšávky do Moravy
- Sanace průsaků levobřežní hráze prodloužením larsenové stěny před a za stávající larsenovou stěnou
- Byly vyrovnány koruny hrází řeky Moravy

- Zpracovány povodňové plány, které jsou pravidelně aktualizovány
- Po přijetí tzv. Krizových zákonů (zákon 239/2000 Sb. „O IZS“, č. 240/2000 Sb. „o krizovém řízení“, č. 241/2000Sb. „O hospodářských opatřeních na krizové stavy“) byl zpracován „Krizový plán“ na jehož zpracování a poté aktualizaci se podílejí určení zaměstnanci města UH
- Dále byly v souladu s krizovými zákony vytvořeny Bezpečnostní rada města UH jako koordinační orgán a Krizový štáb města UH jako pracovní orgán [17].



Obrázek 9 – Ukázka stavby larsenové stěny [19]

Pro zabezpečení činnosti krizového štábu bylo třeba předem určit osoby z řad schopných pracovníků OkÚ s potřebnými znalostmi prostředí okresu UH. Hradiště a organizačními schopnostmi. Pro případ vzniku mimořádných událostí velkého rozsahu bylo třeba určit komisi na přípravu zasedání obsazení krizového štábu i OPK, OHK jednotlivými směnami včetně předávání služeb. Tak se zabrání živelnému střídání vyčerpaných pracovníků jinými bez předání úkolů, které je nutno zajistit.

Havarijní připravenost byla různorodá. Zatímco na obecní úrovni je třeba havarijní a povodňové plány znovu vypracovat, na úrovni OkÚ je zapotřebí pouze aktualizace a zlepšení použitelnosti pro každý typ mimořádné události včetně rozdělení pro oblast použití.

Povodí Moravy zajišťovalo nápravu povodňových škod v letech 1997 až 2005 realizací 500 akcí s celkovými rozpočtovými náklady 2 457 mil. Kč. Na území Zlínského kraje bylo realizováno celkem 228 akcí s náklady 1 067 mil. Kč [17].

Z toho bylo 62 investičních akcí, jejichž celkové rozpočtové náklady byly 332 mil. Kč a 166 neinvestičních akcí o celkových rozpočtových nákladech 737 mil. Kč.

Mezi největší akce patřily rekonstrukce hráze VD Bystřička za 127 mil. Kč a Dřevnice – zajištění průtočnosti koryta v km 1,724 – 3,550 za 89 mil. Kč

Z investičních akcí mělo charakter protipovodňové ochrany celkem 30 akcí s celkovými rozpočtovými náklady 177,5 mil. Kč [17].

6.2 Povodně 2006

První povodňová vlna se začala formovat dne 28. 3. 2006, v závislosti na srážkách, na vlnící se studené frontě. Zvýšený odtok byl způsoben „teplým deštěm do sněhu“, zejména ve středních polohách. Vzestupy se nejvíce projevily v Beskydech na přítocích Bečvy a na samotných Bečvách, dále v povodích pro nás „rychle reagujících řek“ – Dřevnice, Olšavy. Byl zde pozorovatelný výrazný denní chod odtoku v závislosti na tání, podporovaný právě srážkovou činností.

29. 3. 2006 na soutoku Moravy (Morava – Olomouc, 29. 3. 2006, 11:00, stav 412, průtok 205 m³/s) a Bečvy byl průtok podle dvou hlavních zdrojnic asi 540 m³/s. Tato povodňová vlna nemohla zásadním způsobem negativně ovlivnit situaci v Uh. Hradišti vzhledem k dosavadnímu „vyprázdnění“ povodí, dimenzování koryta, kvalitě hrází apod. [18].



Obrázek 10 Pohled na Moravní nábřeží při povodních 2006 [22]

Zásadní negativní obrat nastal dne 30. 3. 2006 (čtvrtek) vlivem vlnící se studené fronty, kdy srážkové úhrny dosahovaly kolem 30 mm. Tímto se utvořila druhá povodňová vlna.

Do profilu Morava – Spytihněv přitékalo více vody, než odtékalo, povodí se tedy postupně plnilo. Přesto nárůst hladiny ve Spytihněvi byl pozvolný, objevil se efekt „ztrácející se vody“, pozorovaný už při povodních v roce 1997. Ztráty mezi profily místy dosahovala až 30 m³/s.

Morava ve Spytihněvi kulminovala dne 31. 3. 2006 v 8:00 na kótě 681 cm při průtoku 598 m³/s. Za kritické hodnoty pro Uh. Hradiště lze považovat dosažení stavu přes 700cm a průtoku kolem 650m³/s.

Dosažení III. stupně povodňové aktivity na řece Moravě bylo 28. 3. 2006 ve 21.00 hodin [18].



Obrázek 11 Rozliv na řece Moravě při povodních 2006 [21]

6.2.1 Činnost povodňových orgánů a krizového štábu

Povodňová komise ORP Uh. Hradiště zasedala poprvé dne 28. 3. 2006 v 10 hodin. Vzhledem k nepříznivým meteorologickým a hydrologickým prognózám bylo v areálu Hrates a.s. zahájeno pytlování cca 1000 pytlů, bylo vyrozuměno obyvatelstvo a ostatní povodňové orgány, dle evidenčních listů hlásných profilů, byly aktivovány jednotky dobrovolných hasičů.

Dále byla zjištěna situace v zásobování obyvatelstva pitnou vodou a odkanalizování a byli kontaktováni správci toků.

Na základě dosažení III. stupně povodňové aktivity na řece Moravě dne 28. 3. 2006 ve 21.00 hod. a vzhledem k dalšímu předpokládanému vzestupu hladiny řeky, rozhodl starosta města Uherské Hradiště, dle § 13 písm. a zákona 239/2000 Sb., svolat dne

29. 4. 2006 v 6.00 hod. krizový štáb města Uherské Hradiště (dále KŠ), který na svých zasedáních probíral vzniklou situaci. Uvedu jen několik bodů z jejich zasedání, kterých se konalo více v rozmezí několika hodin podle potřeb situace. Na jednáních zazněly mimo jiné tyto body [18]:

- situace na řece Moravě a Olšavě
- situace meteorologická
- organizační složení a činnost KŠ, stálé pracovní skupiny a odborných skupin KŠ
- vydání dokumentace odborným skupinám KŠ
- informace pro obyvatelstvo a sdělovací prostředky
- informace firmám v průmyslové části Jarošov
- komunikační kontakty KŠ
- příprava evakuace části města Rybárny
- řešení umístění zvířat při evakuaci (školní statek Staré Město)
- stěhování depozitáře muzea – pomoc dobrovolných hasičů obce Kudlovice
- žádost o pomoc Zemědělské vodohospodářské správy při zapytlování průsaků na Kvačické hrázi v Uherském Ostrohu (délka 40m, šířka 6m)
- řešení pohonných hmot pro čerpadla Jarošov.

Povodňové škody

Povodňové škody na vodních tocích na území ORP Uh. Hradiště byly jejich správci předběžně vyčísleny takto:

Povodí Moravy s.p. Brno	• 30 000 000,-
ZVHS OpM Brno	• 5 000 000.
Lesy ČR správa toků Brno	• 1 400 000

Tabulka 3 Povodňové škody v roce 2006 [20]

Uvedené částky představují náklady na odstranění zjištěných škod. Jedná se především o škody na vlastních korytech vodních toků a jeho opevnění a na příčných objektech – jezích, případně i dalších objektech, souvisejících s vodními toky nebo jejich správou.

Povodňové škody na ostatním movitém a nemovitém majetku zpracoval ekonomický odbor, jejich výše dosáhla částky 21.789.000, Kč [18].

6.2.2 Závady a nedostatky

Po nastoupení hladiny v řece Moravě se projevilo několik významných závad, níže uvedu některé z nich a to např.:

Na Baťově kanále v plavební komoře ve St. Městě byla uzavřena protipovodňová vrata, tabulový uzávěr na obtokovém potrubí (pro plnění a prázdnění plavební komory) však vykazoval značné netěsnosti a se stoupající hladinou v řece Moravě se zvyšoval průtok vody tímto potrubím z Moravy do Baťova kanálu. To mělo za následek, společně s přítokem vody z Jalubského potoka, postupné zvyšování hladiny vody v Baťově kanálu a zaplavování Staroměstských luk a zahrad v lokalitě Rybárny

Slepé rameno Čerták ve Starém Městě je propojeno s korytem Moravy starým, nefunkčním stavítkem. Tudy natékala voda z Moravy do slepého ramene a na okolní pozemky – zahrádkářskou kolonii.

V Jarošově došlo k zaplavení sklepů šesti domů u řeky Moravy, které nejsou napojeny na kanalizační systém, ale přímo do řeky Moravy.

Do slepého ramene Výrovka byl zjištěn vydatný soustředěný vývěr o průtoku cca 2 l/s. Tento vývěr byl v místě, kde byla v roce 1997 protržena hráze a kde bylo v minulosti stavítko pro napouštění ramene vodou z Moravy. Sanace hráze byla v roce 1997 provedena larsenovou stěnou a vzdušná část hráze byla dosypána lomovým kamenem. Potrubí původního propustku bylo ponecháno v zemi. Později bylo po obou stranách (a na dalších místech dle fyzikálního průzkumu) provedeno těsnění z bentonitu. Lze tedy předpokládat, že vývěr vody byl způsoben tím, že lomový kámen působil v podloží jako drén a staré potrubí odvádělo vodu z tohoto prostoru do slepého ramene [18].

6.2.3 Doporučení

Po zjištěných závadách a nedostacích, díky kterým měly povodně horší průběh, byly navrženy technické a režimové opatření.

Technická doporučení

Pro ochranu vodního zdroje Ostrožská Nová Ves:

- realizace zpevněné komunikace podél zrekonstruované hráze Bobrovce a dále podél hráze Moravy směrem do Uh. Ostrohu. Komunikace by měla být provedena na násypu tak, aby zároveň zajišťovala dostatečné přitížení vzdušné paty hráze a aby byl zajištěn příjezd k hrázi i v deštivém počasí
- rekonstrukce Kvačické hráze nad Uh. Ostrohem (Město Uh. Ostroh) [18].

Pro ochranu zastavěných území: (jsou uvedeny pouze některá z nich)

- realizace PPO Uh. Hradiště, Staré Město
- projekčně zpracovat a realizovat PPO Kunovice
- zabezpečit pravobřežní hráz Moravy nad jezem v Nedakonicích proti průsakům
- obnovení systému odvodňovacích kanálů a stavítek na staroměstských loukách a v Rybárnách, které umožní rychlý otok vody z pozemků po povodni, pozornost je třeba věnovat terénním depresím bez možnosti přirozeného gravitačního odtoku
- obnovení systému odvodňovacích kanálů v lese Zápověď.
- řešit otok vody z lokality Beščeně v Sadech,
- přesměrování odlehčení povodňových průtoků v toku Burava na pravý břeh do prostoru Kněžpolského lesa
- zpracovat studii protipovodňových opatření v povodí melioračního odpadu v Sadech s cílem zamezit zaplavování komunikace Sady – Vésky a ul. Na Jordálce [18].

Organizační opatření

Pro zlepšení činnosti povodňových orgánů:

- vyjasnění nadhodnocených, nereálných informací o průtocích v Moravě ze strany ČHMÚ a Povodí Moravy (OŽP)
- osazení vodních značek na řece Moravě u silničního mostu (město UH)
- legislativně dořešit existenci mola v korytě Moravy ve stávajícím veslařském klubu u Moravního mostu a v novém veslařském areálu na konci ul. Moravníky [18].

7 ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ POVODNÍ

Obě výše rozepsané povodně nelze jako takové mezi sebou srovnávat. Povodně, které se prohnaly republikou v roce 1997, měly katastrofální následky. Postihly 538 měst a obcí ve 34 okresech. Byly obrovské škody na majetku, které byly celkově vyčísleny na 60 miliard korun. Jen na území Uherského Hradiště byly škody vyčísleny na 2 290 867 tisíc Kč. Je třeba také připomenout ztrátu šedesáti lidských životů. Tyto tragické povodně daly následně vzniknout zákonu č. 240/2000 Sb. „o krizovém řízení“ a integrovanému záchrannému systému, který spadá pod zákon č. 239/2000 Sb. IZS má za úkol v případě mimořádných událostí koordinovat jednotlivé složky IZS což jsou hasičský záchranný sbor, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba. Sjednocovat postupy zasahujících složek, přesně rozdělit úkoly, aby jednoduše řečeno každý věděl, co má dělat.

Povodně, které ve své práci popisují dále, se odehrály v roce 2006. Tato povodeň se svou razantností a silou rozhodně nemůže rovnat povodním z roku 1997. Co lze ale porovnávat je postup orgánů krizového řízení. Jak tyto orgány jednaly před a po vzniku krizového zákona.

Nedokonalá připravenost na tak rozsáhlou mimořádnou událost jako byly povodně v roce 1997, byla důsledkem katastrofálního závěru. Výkonné orgány města Uherské Hradiště začaly jednat příliš pozdě, byla špatná informovanost obyvatelstva, stejně jako se začalo pozdě s evakuací, protože nikdo neočekával, že by povodně byly, tak razantní jako se později ukázalo.

Při povodních v roce 2006 nedošlo k extrémnímu vylití vody z koryta řeky Moravy, ale především k rozlivu na zemědělské pozemky (pole a lužní lesy, které vodu částečně vsácky). Samotné město Uh. Hradiště zaplaveno nebylo. Orgány krizového řízení jednaly tak, jako by k zaplavení došlo. Při formování první povodňové vlny okamžitě zasedala povodňová komise, začalo kladení pytlů v oblastech s největším ohrožením. Bylo vyrozuměno obyvatelstvo a začaly přípravy na případnou evakuaci, byli aktivováni dobrovolní hasiči a zjišťoval se stav zásobování obyvatel pitnou vodou a potravinami

8 SWOT ANALÝZA

Analýza se zaměřuje na silné a slabé stránky naší společnosti, dále na příležitosti, které nám skýtá současný stav a situace a v neposlední řadě se orientuje na hrozby, kterým musíme čelit. Pomocí analýzy si zmapujeme fungování a uvědomíme si lépe souvislosti, které jsme doposud drželi v podvědomí naší mysli. Tuto SWOT analýzu jsem zaměřila jak na krizové řízení pro ORP Uh. Hradiště, tak na město jako celek.

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- informovanost obyvatelstva	- znovu nacházení nedostatků v protipovodňové ochraně
- kvalifikovaní pracovníci	- průjezdnost města, kamerový systém
- preventivní činnost OKŘ	- malé plochy rozlivů velkých toků
- kamerový systém na ulicích	- dopravní dostupnost nemocnice
- systém krizového řízení	- riziko eroze v některých částech města

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
- zaškolování a výcvik pracovníku orgánů krizového řízení UH	- nedostatečná připravenost na mimořádné události (teroristický útok, chemické zamoření)
- modernizace technologického vybavení HZS a Městské Policie	- přírodní katastrofy
- znovuzavedení branné výchovy ve školách	- průmyslové havárie
- posílení řad členů policie kvalifikovanými pracovníky	- nedostatečné dopravní propojení sever-jih a nedostatečná infrastruktura
- výstavba protipovodňových opatření - navýšení dosavadní kapacity koryta řeky Moravy	- ohrožení zdrojů pitné vody (ekologická havárie)

Tabulka 4 - SWOT analýza [20]

Silné stránky – zde jsem uvedla zejména:

Informovanost obyvatelstva – město má velmi dobře a přehledně zpracovány internetové stránky, kde se pravidelně aktualizují informace, a také dobrý systém varování a vyrozumění.

Kvalifikovaní pracovníci – tímto bodem je myšleno vzdělání a zkušenosti pracovníků MěÚ ORP Uh. Hradiště a taktéž jiných složek orgánů krizového řízení pro město.

Preventivní činnost orgánů krizového řízení- v současné době se připravují preventivní opatření pro případ povodní, dále pravidelné schůze bezpečnostní rady města, kde jsou řešeny aktuální problémy a potřeby.

Kamerový systém- město Uh. Hradiště má rozsáhlý kamerový systém, který je účinnou prevencí kriminality a případně usnadňuje práci městské i státní policie při řešení deliktů.

Systém krizového řízení- město má vyspělý systém krizového řízení

Slabé stránky

Nedostatky v protipovodňové ochraně- stále jsou nacházeny nedostatky, na kterých se ale v současné době pracuje. Započalo rozšiřování hrází.

Průjezdnost města a kamerový systém- zejména v době dopravní špičky a to mezi 15- 17 hod. je špatná průjezdnost, tvoří se kolony. To může ztěžovat průjezd například hasičům nebo rychlé záchranné službě při výjezdě. Kamerový systém jsem uvedla i výše v silných stránkách, zároveň je třeba ale říct, že ne všude je funkční. Jedná se zejména o křižovatku na Moravním Nábřeží, která je jednou z nejvíce rizikových ve městě a právě na této křižovatce je kamerový systém nefunkční, což značně ztěžuje řešení dopravních nehod.

Malé plochy rozlivů toků- neustálým ubýváním lužních lesů a následnou zástavbou vzniklých ploch se zmenšují plochy, které jsou schopny v případě povodně pojmout větší množství vody.

Rizika eroze- některé části města ležící v údolích pod kopci, zejména zástavby pod kopcem Rochus a Mařatský kopec jsou ohroženy erozí. Nutné řešení např. zpevnováním svahů.

Dopravní dostupnost nemocnice UH – špatně řešený hlavní vjezd do nemocnice, mohou se tvořit kolony, což ztěžuje průjezd sanitkám.

Příležitosti

Zaškolení a výcvik pracovníků orgánů krizového řízení UH- zvyšovat kvalifikaci a vzdělanost v oblasti krizového řízení, pracovníky MěÚ, zainteresované v této problematice.

Modernizace technologického vybavení HZS a Městské Policie- nákup softwaru příkladu TerEx apod., zlepšení celkového technického vybavení.

Znovuzavedení branné výchovy ve školách- Vzdělávání samotného obyvatelstva v problematice ohrožení, mimořádných událostí, jak se chovat co dělat či nedělat při vzniku konkrétního ohrožení.

Posílení řad členů policie- zejména posílit městskou policii.

Hrozby

Nedostatečná připravenost na mimořádné události (teroristický útok, chemické zamoření – Uh. Hradiště je ohroženo zejména povodněmi, jak se již v minulosti ukázalo a příprava na ně, je tedy na kvalitní úrovni. Ovšem ohrožení jako únik nebezpečných chemických látek či teroristický útok je méně očekáváno, proto i příprava na ně není tak kvalitní.

Přírodní katastrofy a průmyslové havárie- další mimořádné události, které mohou město ohrozit. Orgány krizového řízení, proto musí být důkladně připraveny na možnost tohoto ohrožení.

Ohrožení zdrojů pitné vody (ekologická havárie)- Zásobárnou pitné vody pro město jsou štěrkové oblasti v Ostrožské Nové Vsi. Jejich případné zamoření při ekologické havárii, např. únik ropných látek, může ohrozit dodávky pitné vody.

ZÁVĚR

Se vznikem „ krizového balíčku“ zákonů se začal rozvíjet i IZS, který koordinuje a sjednocuje postup činností záchranných a bezpečnostních složek při řešení MU. HZS ČR je jednou z hlavních složek spolu s jednotkami požární ochrany zařazených v plošném pokrytí, Policií ČR a Zdravotnickou záchrannou službou. Zákony „ krizového balíčku“ jasně právně vymezují řazení a nasazení sil a prostředků k řešení krizových situací, udávají kompetence jednotlivých složek IZS při odvracení MU. Mezi zákony „krizového balíčku“ patří zákon 239/ 2000 Sb. „O integrovaném záchranném systému“, zákon č. 240/ 2000 Sb. „O krizovém řízení“ a zákon 241/ 2000 Sb. „O hospodářských opatřeních pro krizové stavy“.

V dnešní době, kdy denně slyšíme o útocích teroristů, o nebezpečných epidemiích, které jsou schopny k nám přes půl světa dorazit za několik málo hodin a jiných katastrofách, jako jsou ekologické havárie, jako např. rozsáhlé úniky ropných látek. Příkladem může být havárie ropné plošiny Deepwater Horizon v Mexickém zálivu v roce 2010, kdy do vody vytékalo kolem 800 000 litrů ropy denně je nutná krizová legislativa. To co se stane kdekoliv ve světě, se může stát u nás a nic není výjimkou. V takových případech je nutná perfektní a bezchybná spolupráce všech složek, které na místě zasahují. Aby takový zásah byl co nejefektivnější, je potřeba, aby práce koordinovali zkušení lidé a krizová legislativa je určitým klíčem.

V teoretické části jsem se zaměřila na všechny složky orgánů krizového řízení. Vzhledem k tomu, že krizová legislativa je poměrně stále mladá, je pořád co zlepšovat. Vláda je vrcholným orgánem krizového řízení. Na spodu této pomyslné pyramidy jsou orgány krizového řízení obcí a to obcí s rozšířenou působností.

Praktická část je zaměřena na ORP Uherské Hradiště. Tuto obec zasáhly povodně v průběhu několika málo let již několikrát. Zlomovým okamžikem byly povodně v roce 1997. Povodně se poté odehrály ještě v letech 2002, 2006 a 2010. Rok od roku byla činnost krizového řízení města lepší a lepší. Jednalo se jak o preventivní opatření, tak o postup při již vzniklé povodni. Tady už orgány krizového řízení města jednaly tak, jako by nastalo přímé ohrožení, které ve skutečnosti nenastalo. Při takovém postupu je potom možný okamžitý zásah a minimalizují se jak škody na majetku, tak zejména ztráty na lidských životech. Uherské Hradiště má propracovaný systém krizového řízení, který se neustále vyvíjí, zvyšuje se kvalifikace osob zainteresovaných v krizovém řízení, město

má rozsáhlý kamerový systém, který také může přispět k větší bezpečnosti. Jako ve všech oblastech i v oblasti krizového řízení je stále co zlepšovat a krizová legislativa se bude stále vyvíjet.

Nelze bohužel říct, že Česká republika má svoji ochranu obyvatelstva zcela a plně vyřešenou a zabezpečenou na vysokém stupni požadavků současné doby. Příčin tohoto stavu je více, například ale nedostatek financí, nedostatečně vzdělaní odborníci na vysokých místech a nízký stupeň předvídání možných mimořádných událostí v podmínkách České republiky a ne zcela využitá výpočetní technika s nedostatečným vybavením relativně dobře dostupných speciálních SW nástrojů. To vše je potřeba do budoucna řešit a zlepšovat.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů v platném znění
- [2] REKTOŘÍK, J.. A KOL. *Krizový management ve veřejné správě: Teorie a praxe*. Ekopress, 2004. ISBN 8086119831
- [3] ANTUŠÁK, E. - KOPECKÝ, Z.: *Úvod do teorie krizového managementu*, Oeconomica, 2003, ISBN 8024505487
- [4] BALABÁN, M., DUCHEK, J. a STEJSKAL, L.. *Kapitoly o bezpečnosti*. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1440-3
- [5] HORÁK, R., KRČ, M., ONDRUŠ, R., DANIELOVÁ, L., *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*, 2004 ISBN 80-7201-471-4
- [6] časopis 112, číslo 6/2008
- [7] ANTUŠÁK, E. *Krizový management hrozby-krize-příležitosti*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer - ASPI, 2009. ISBN 9788073574888
- [8] PARTYŠ, F. *Struktura krizového řízení* [online]. 2011 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/articles/5872-2-Struktura+krizoveho+rizeni.aspx>
- [9] *Základní poslání Hasičského záchranného sboru ČR*. [online]. 2010 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>
- [10] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše ml KRATOCHVÍLOVÁ a Marek SMETANA. *Havarijní plánování*. 1. vyd. Brno: EDIKA, 2010. ISBN 9788025129890
- [11] ZAKOPAL, P. *Metody krizového řízení*. 2010. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně.
- [12] PARTYŠ, F. *Uherské Hradiště* [online]. 2010 [cit. 2013-04-10]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Folders/1180-1-Informace+o+meste.aspx>

- [13] *Město Uherské Hradiště*. PARTYŠ, F. [online]. 2010 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Folders/1180-1-Info+mace+o+meste.aspx>
- [14] *Povodně*. CZECHPRESSPHOTO. [online]. 2009, 30. 6. 2009 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.evulin.ic.cz/blog/?text=438-povodne-povodne-a-zase-povodne>
- [15] *Povodňový plán města: Mapa povodňového plánu města* [online]. 2010, 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.edpp.cz/uhr_mapa-povodnoveho-planu-mesta/
- [16] Interní materiály městského úřadu Uherské Hradiště
- [17] Souhrnná zpráva o povodni z roku 1997- interní materiály městského úřadu UH
- [18] Souhrnná zpráva o povodni z roku 2006- interní materiály městského úřadu UH
- [19] *Stavba larsenové stěny*. POVODÍ MORAVY A.S. [online]. 2011, 15. 7. 2011 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: <http://www.veslavkove.cz/zpravy/vybudovani-protipovodnove-ochrany-si-vyzada-po-dobu-tri-mesicu-dopravni-omezeni.aspx>
- [20] Zdroj vlastní
- [21] POVODÍ MORAVY A.S. *Vyhodnocení povodní a protipovodňová ochrana ve Zlínském kraji*. 2007.
- [22] *Hradiště ochrání před povodněmi zdi a hráze skoro za čtvrt miliardy* Zdroj: http://zlin.idnes.cz/protipovodnova-opatreni-v-uherskem-hradisti-fan-/zlin-zpravy.aspx?c=A130322_1904440_zlin-zpravy_ras. [online]. 2013, 22. 3. 2013 [cit. 2013-04-20]. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/foto.aspx?r=zlin-zpravy&c=A130322_1904440_zlin-zpravy_ras&foto=RAS4a0392_povodne.jpg
- [23] Mapy správních obvodů. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. [online]. 13. 6. 2012 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: [http://notes2.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/uherske_hradiste_mapa/\\$File/7207m01.jpg](http://notes2.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/uherske_hradiste_mapa/$File/7207m01.jpg)

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

NATO	Severoatlantická aliance
IZS	Integrovaný záchranný systém
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
ORP	Obec s rozšířenou působností
AČR	Armáda České republiky
SPA	Stupeň povodňové aktivity
KŠ	Krizový štáb
KŘ	Krizové řízení
OkÚ	Okresní úřad
OPK	Okresní povodňová komise
OHK	Okresní hospodářská komise
PPO	Protipovodňová ochrana

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Znázornění procesu krizového řízení [2]	16
Obrázek 2 Schéma systému krizového řízení obce [7].....	20
Obrázek 3 Uherské Hradiště [12]	26
Obrázek 4 Obce ve správním obvodu města UH[23].....	27
Obrázek 5 Organizační členění městského úřadu ORP Uh. Hradiště [20].....	28
Obrázek 6 Mapa povodňového plánu města UH [16]	34
Obrázek 7 Výše hladiny vody v Prostřední ulici při povodních v 1997 [14].....	38
Obrázek 8 Rozliv na řece Moravě při povodních v 1997[21]	39
Obrázek 9 – Ukázka stavby larsenové stěny [19].....	42
Obrázek 10 Pohled na Moravní nábřeží při povodních 2006 [22]	44
Obrázek 11 Rozliv na řece Moravě při povodních 2006 [21]	45

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Vyhlášení krizových stavů[20]	15
Tabulka 2 Povodňové škody na majetku v roce 1997 [20].....	40
Tabulka 3 Povodňové škody v roce 2006 [20]	46
Tabulka 4 - SWOT analýza [20].....	50